

ophavsmand gengives i en alment oplysende fremstilling. Et mindretal kan ikke tilslutte sig forslaget om, at der indføres vederlagspligt ved ethvert »citater« af kunstværker i alment oplysende fremstillinger.

Under høringen har forslaget til § 23, stk. 1, om at alment oplysende fremstillinger skal udgå af bestemmelsen, fået støtte hos Danske Billedautorer og Dansk Filmfotograf Forbund. Danmarks Radio, Den Danske Forlæggerforening, Danske Dagblades Forening samt Foreningen af Danske Kunstmuseer har udtalt sig imod, at alment oplysende værker udgår af bestemmelsen. Der henvises navnlig til, at en eneret på dette område vil medføre, at udgivelsen af værker af den nævnte art vanskeliggøres, eller at gengivelse af kunstværker i sådanne værker helt udelades.

Kulturministeriet finder, at den gældende bestemmelse om henholdsvis fri udnyttelse og tvangslicens vedrørende alment oplysende fremstillinger bør ændres til en eneret. Forslaget skal ses som led i ministeriets fortsatte generelle bestræbelser på at styrke billedkunstnernes retsbeskyttelse. Hertil kommer, at der med oprettelsen af organisationen Danske Billedautorer må forventes at være gode muligheder for, at brugerne kan erhverve de nødvendige rettigheder centralt.

Under de nordiske drøftelser har der været enighed om, at der bør gælde en eneret til »citater« af kunstværker i alment oplysende fremstillinger. Et forslag af denne karakter er allerede gennemført i Sverige.

Med hensyn til gengivelse af kunstværker i kritiske eller videnskabelige fremstillinger finder ministeriet, at en uhindret adgang til at illustrere sådanne fremstillinger i almindelighed har en vis betydning for den almindelige samfundsdebat. Bestemmelsen herom i den gældende lov foreslås derfor videreført.

Ligesom efter gældende ret er der knyttet to betingelser til den lovlige gengivelse i kritiske eller videnskabelige fremstillinger:

- Gengivelsen skal ske i tilslutning til teksten.
- Gengivelsen af kunstværkerne mv. skal ske i overensstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet.

Sidstnævnte betingelse svarer til de almindelige citatbetingelser i lovforslagets § 22. Det skal dog bemærkes, at udtrykket »omfang« – i modsætning til det tilsvarende udtryk i lovforslagets § 22 – ikke sigter til, i hvilket omfang det enkelte værk må gengives. Da de af lovforslagets § 23, stk. 1, omfattede værker i almindelighed kun kan gengives i deres helhed, sigter udtrykket »omfang« i § 23, stk. 1, til antallet af de kunstværker mv., der lovligt må gengives med hjemmel i bestemmelsen.

Udtrykket »fremstillinger« dækker ikke blot skriftlige, men også mundtlige og audiovisuelle fremstillinger, herunder fremstillinger i digital form.

I den gældende fotografilovs § 7, stk. 1, findes en bestemmelse, der i det væsentlige svarer til den gældende ophavsretslovs § 14, stk. 2. Med den foreslåede inkorporering af fotografibeskyttelsen i ophavsretsloven, jf. lovforslagets § 1, omfattes fotografiske værker af udtrykket kunstværker. Forslaget til § 23, stk. 1, gælder således også for gengivelse af fotografiske værker i kritiske eller videnskabelige fremstillinger. Bestemmelsen omfatter også gengivelse af enkeltbilleder fra film mv., jf. bemærkningerne til lovforslagets § 22.

Til stk. 2

Efter den gældende lovs § 15 kan offentliggjorte kunstværker afbildes i aviser og tidsskrifter ved omtale af dagsbegivenheder. Efter bestemmelsens 2. pkt. gælder dette dog ikke værker, der er frembragt med henblik på gengivelse i aviser og tidsskrifter.

Forslaget til stk. 2 medfører, at de almindelige citatbetingelser, der indgår i lovforslagets §§ 22 og 23, stk. 1, ligeledes knyttes til bestemmelsen i stk. 2 om gengivelse af kunstværker ved omtale af dagsbegivenheder i aviser mv., dvs. at gengivelsen skal ske »i overensstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet«. Herudover er bestemmelsen kun ændret redaktionelt. Således foreslås udtrykket »gengives« anvendt i stedet for »afbildes« i den gældende lovs § 15. Forslaget til stk. 2 er ikke begrænset til nogen bestemt gengivelsesteknik. – Digitale publikationer vil således også være omfattet af bestemmelsen i stk. 2.

Bestemmelset, der bygger på en indstilling fra Ophavsretsudvalget i betænkning nr. 1197/1990, har været drøftet med de andre nordiske lande, hvor der har været enighed om en sådan indskrænkning i bestemmelsens anvendelsesområde.

Med kravet om at gengivelse af kunstværker i aviser og tidsskrifter efter stk. 2 kun kan ske i overensstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet, forudsættes det, at gengivelse af kunstværker alene må ske i det omfang, som er nødvendigt til at belyse dagsbegivenheden. Dette indebærer, at der skal være en sammenhæng mellem det pågældende værk eller dettes ophavsmand og den dagsbegivenhed, der er genstand for omtale, samt at gengivelsen skal være begrænset til det antal kunstværker, som er nødvendigt til belysning af dagsbegivenheden.

Med den foreslåede inkorporering af fotografibeskyttelsen i ophavsretsloven omfattes fotografiske værker af udtrykket kunstværker og dermed af for-